

Årsrapport fra programsensor

Knut G. Nustad, Universitetet i Oslo

Bachelor- og masterprogrammet ved Institutt for Sosialantropologi, Universitetet i Bergen

Oslo, januar 2018

Oppnevnt for perioden våren 2014 til og med høsten 2017. Rapporteringsfrist 1. februar 2018.

Fjerde og siste rapport, for 2017 (vår 2017 og høst 2017)

Grunnlaget for rapporten

I forbindelse med arbeidet med denne rapporten har jeg besøkt Institutt for Sosialantropologi 9. mai 2017 og 1. november 2017.

Under tilsynsbesøkene i mai og november hadde jeg møter med instituttleder professor Ståle Knudsen, førsteamanuensis Cecilie Ødegaard, Professor Anka Bjelland, stipendiat Mari Korsbrekke, førsteamanuensis Mary Bente Bringslid, professor Olaf Smedal, og førstekonsulent Nina Bergheim Dahl

Jeg har også møtt fagutvalget, i tillegg til bachelorstudenter og masterstudenter som ikke er med i fagutvalget.

Jeg har mottatt offentlig tilgjengelige dokument, utdanningsmelding, eksamensoversikt, emnerapporter, og statistikk på søkning og opptak til programmene. I tillegg har jeg mottatt tre masteroppgaver og tre bacheloroppgaver (SANT 260).

For denne perioden ble jeg bedt om å fokusere på det siste semesteret i bachelorgraden, og da spesielt på SANT 260, Bacheloroppgaven. Rapporten vil

også følge utviklingen i rekrutteringssituasjonen siden forrige rapport. For en gjennomgang av programmets oppbygging og de enkelte kursene vises det til første rapport.

Resultater Bachelor

Vår 2017

SANT 102	Oppmeldt	121	Møtt	97	Stryk	8	Snitt	C
SANT 103	Oppmeldt	111	Møtt	84	Stryk	7	Snitt	C
SANT 215	Oppmeldt	46	Møtt	39	Stryk	0	Snitt	C
SANT 260	Oppmeldt	43	Møtt	37	Stryk	0	Snitt	C
SANT 280-12	Oppmeldt	20	Møtt	16	Stryk	0	Snitt	C
SANT 240	Oppmeldt	19	Møtt	14	Stryk	0	Snitt	B

Høst 2017

SANT 100	Oppmeldt	105	Møtt	91	Stryk	5	Snitt	C
SANT 105	Oppmeldt	69	Møtt	52	Stryk	1	Snitt	C
SANT 104	Oppmeldt	94	Møtt	78	Stryk	2	Snitt	C
SANT 150	Oppmeldt	102	Møtt	92	Stryk	0	Snitt	C
SANT 285	Oppmeldt	40	Møtt	38	Stryk	1	Snitt	B

Kommentar

Sammenlignet med tidligere år har det skjedd følgende endringer: på SANT 260, bacheloroppgaven, har snittet gått ned fra B til C, tilbake til der det var for to år siden. På SANT 215 er snittet fortsatt C, etter å ha gått ned fra B til C for to år siden. På SANT 104 er snittet fortsatt C etter nedgangen fra B for to år siden år. SANT 240 har fortsatt et snitt på B, etter en oppgang i snitt fra C til B i fjor.

Antallet oppmeldte studenter, og studenter som møter til eksamen, viser en markant stigning for det andre semesteret. Det er også en liten økning i oppmeldte studenter til det første semesteret. Økningen i rekruttering ser dermed ut til å fortsette den positive utviklingen fra de siste årene.

SANT 100 fortsetter en gradvis oppgang, med en økning fra 99 oppmeldte og 82 møtt til eksamen i 2016, til 105 oppmeldte og 91 møtt i 2017. Det andre førstesemestersemnet, SANT 150, har hatt omtrent like mange oppmeldt (102, mot 103 i 2016), men en markant økning antallet som møter til eksamen (97 mot 79).

Kursene i det andre semesteret, SANT 102 og SANT 103, viser en markant økning. For SANT 102 ble det i 2017 oppmeldt 121 studenter mot 104 i 2016, og av disse møtte 97 til eksamen, mot 75 i 2016. For SANT 103 er tallene 111 oppmeldte og 84 møtt til eksamen i 2017, mot 95 oppmeldte og 64 møtt til eksamen i 2016. Økningen fra første semester i fjor ser derfor ut til å fortsette inn i andre semester.

SANT 260, bacheloroppgaven, har hatt en økning i antall studenter fra 27 oppmeldte og 21 møtt til eksamen i 2016, til 43 oppmeldte og 37 møtt til eksamen i 2017.

Bachelorstudentenes siste semester og SANT 260, bacheloroppgaven

Siste semester av Bachelorstudiet består av to emner: SANT 215 regional etnografi (se andre rapport fra 2015 for en gjennomgang av dette emnet) og SANT 260, bacheloroppgaven. Som for SANT 215, er også SANT 260 ment å trekke på kunnskap studentene har ervervet seg gjennom studieløpet. Kurset består av to forelesninger, et bibliotekskurs, og to heldagsseminar i tillegg til individuell veiledning. Eksamen er i form av en selvstendig oppgave og en muntlig eksamen hvor oppgaven diskuteres. Studentene skal basere essayet på kunnskap fra tidligere kurs og egne litteratursøk.

Emnet begynner med en forelesning som tar for seg ulike måter å utforme et skriftlig vitenskapelig arbeid. Studentene leverer deretter en skisse med en prosjektide, og får en tilbakemelding på denne fra veileder. I den neste veiledningstimen, med varighet av en halv time, får studentene tilbakemelding på et første utkast av oppgaven. Fem uker før innlevering får studentene en siste veiledning på førtifem minutter. Heldagsseminaret midtveis i semesteret er lagt opp som en plenumsdiskusjon, hvor studentene fungerer som opponenter på hverandres utkast.

Sist gang emnet ble evaluert, i 2016, var tilbakemeldingene stort sett positive. Enkelte syntes at bibliotekskurset gav lite utbytte, mens andre synes det var nyttig. Heldagsseminarene, og særlig det å gi og motta tilbakemeldinger fra medstudenter, ble oppfattet som positivt.

Av utfordringer ble det særlig nevnt at studentene følte seg lite forberedt på den muntlige situasjonen i eksamen, og at de fleste ikke oppfattet oppgaveskrivingen som relevant for en eventuell master.

Disse utfordringene synes å ha fortsatt i 2017. Etter oppfordring fra studentene samlet fagutvalget inn kommentarer fra studentene som hadde fulgt kurset, og overleverte et utfyllende dokument til ledelsen. Av utfordringene som ble trukket frem var det særlig to tema som gikk igjen, veiledning og sensur. Når det gjelder veiledning, opplevde studentene at form, innhold, og kvalitet i tilbakemeldingene i stor grad varierte. Flere opplevde også at oppgaver de hadde fått beskjed om at var gode, ble gitt svake karakterer. Noen av de samme utfordringene gjelder sensur, og studentene oppfattet det slik at det var systematiske forskjeller mellom kommisjonene. Mens noen holdt seg til oppgavetematikken, trakk andre kommisjoner også inn spørsmål som ikke direkte gikk på oppgaven. Studentene opplevde også at det var mer krevende å forbedre karakter i noen kommisjoner. De samme utfordringene ble også nevnt av studentene jeg snakket med.

Studentkullet i år var større enn tidligere, og karaktersnittet gikk ned, som påpekt over. Dette kan tyde på at det har vært strukturelle problemer i år. Undervisere opplevde i år, som tidligere år, at studentene kom for sent i gang med skrivingen. For neste år er det planlagt to grep som er ment å få studentene raskere i gang:

- Studentene blir bedt om å skrive ned ideer og mulige kilder før første veiledningstime og levere dette på nett før første møte
- Studentene møter til individuelle samtaler med alle undervisere og veiledere i oppstarten av kurset.

Når det gjelder opplevd relevans for en eventuell masteroppgave, kunne instituttet vurdere en prosjektmesse, etter modell av det som har vært forsøkt i Oslo. Noe tid før studentene må bestemme tema for bacheloroppgaven, arrangeres et møte med vitenskapelig ansatte samt noen eksterne som forteller om forskningen sin, med oppfordring til at studentene tar kontakt med og diskuterer ideer til tema for bacheloroppgaven. Dette er med på å knytte studentene tettere til den pågående forskningen ved instituttet. Ved utforming av masterprosjekt på et senere tidspunkt er dette en fordel.

Masterprogrammet

Resultater Master

Vår 2017

SANT 350	Oppmeldt	4	Møtt	3	Stryk	0	Snitt	B
SANT 320	Oppmeldt	10	Møtt	9	Stryk	0	Bestått	

Høst 2017

SANT 350	Oppmeldt	6	Møtt	3	Stryk	0	Snitt	B
SANT 301	Oppmeldt	15	Møtt	15	Stryk	0	Snitt	C
SANT 302	Oppmeldt	15	Møtt	14	Stryk	1	Bestått	13

Kommentar

På master fortsetter den negative utviklingen i antall studenter når det gjelder antall oppmeldt til eksamen (men se avsnittet om rekruttering). Årets tall for avlagte eksamener viser en videreføring av den synkende tendensen fra i fjor. Tallene for oppmeldte til masteroppgaven de tre siste årene viser tendensen. I 2015 var det 30 oppmeldte, i 2016 13 oppmeldte, mens det i 2017 var 10 oppmeldt til eksamen. Tallet på studenter som møtte til eksamen har også sunket. Mens 15 møtte i 2015 12 møtte i 2016, var det 6 som møtte til eksamen i 2017.

Det er en liten økning i oppmeldte og møtt på de andre kursene. For SANT 301 er det en økning fra 12 til 15 oppmeldte, og fra 12 til 15 som møtte til eksamen fra 2016 til 2017. For SANT 302 er det en økning fra 10 til 15 oppmeldte, og fra 9 til 14 møtt i den samme perioden.

Snittet på masteroppgaven er fortsatt B, mens snittet på SANT 301 har gått ned fra B til C.

Masterstudentene uttrykte, som i tidligere år, stor tilfredshet med programmet. De oppfattet ledelsen som lyttende når de tar opp problemer. Som tidligere år ønsket masterstudentene flere møtepunkt etter feltarbeid, og ba instituttet hjelpe til med å tilrettelegge for dette.

Flere studenter etterlyste også en systematisk 'debrifing' etter feltarbeid, og ønsket at instituttet la til rette for en form hvor man kunne snakke om vanskelige opplevelser.

Rekruttering til bachelor og master

De tre foregående rapportene har tatt for seg rekruttering til bachelor og masterprogrammet. Nedenfor er tabellene oppdatert med tallene for 2017.

Opptakstall:

Prog	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ba ant	100	68	87	65	62	79	77	79	68	94	99	99
Ba utv	65	65	61	70	68	76	48	62	48	--	--	--
MPhil	13	-	17	-	20	-	19	-	15	--	--	--
Ma ant	27	20	14	19	16	21	22	20	14	16	12	18
År ant	-	-	-	28	18	19	23	20	24	37	38	31
År utv	21	22	25	21	13	14	15	13	17	--	--	--

Ba ant= Bachelorprogrammet i sosialantropologi, Ba utv= Bachelorprogrammet i utviklingsstudier, MPhil= Masters programme in Anthropology and Development, Ma ant= Masterprogram i sosialantropologi, År ant= Årsstudium i sosialantropologi, År utv= Årsstudium i utviklingsstudier.

Den positive trenden som begynte i 2015 ser ut til å holde seg, og årets tall for opptak til bachelor er de samme som i fjor. Masterprogrammet har også hatt en økning, fra 12 i fjor til 18 i år.

Gjennomsnittlig opptakspoeng for bachelorprogrammet har sunket de siste årene. Tallene er som følger (totalpoeng): 2007: 56,12, 2008: 52,4, 2009: 51,3, 2010: 47,36, 2011: 45,94. For 2012-2016 er ikke totalpoeng oppgitt, men årets tall viser en liten oppgang. Opptakspoengene (1-karakter) var 39,33 for 2015, og 41,53 for 2016, 39,73 for 2017.

Antallet som har satt antropologi som førstevalg fortsetter å stige fra 2014:

2007: 65, 2008: 85, 2009: 72, 2010: 52, 2011: 72, 2012: 59, 2013: 70, 2014: 65, 2015: 85, 2016: 91, 2017: 97

Kjønnsfordelingen er fortsatt skjev og det er en stor overvekt av kvinner som søker programmet.

Studieprogram	Menn 2017	Kvinner 2017	Totalt
BA sosialantropologi	17	156	173
MA sosialantropologi	7	34	41
Studieprogram	Menn 2016	Kvinner 2016	Totalt
BA sosialantropologi	45	117	162
BA utviklingsstudier	3	19	22
MA sosialantropologi	5	21	26
Studieprogram	Menn 2015	Kvinner 2015	Totalt
BA sosialantropologi	33	114	147
BA utviklingsstudier	11	38	49
MA Anthr. of Development	5	9	14
MA sosialantropologi	7	24	31
Studieprogram	Menn 2014	Kvinner 2014	Totalt
BA sosialantropologi	31	90	121
BA utviklingsstudier	22	67	89
MA Anthr. of Development	6	10	16
MA sosialantropologi	15	27	42
Studieprogram	Menn 2013	Kvinner 2013	
BA sosialantropologi	37	104	141
BA utviklingsstudier	24	85	109
MA Anthr. of Development	6	13	19
MA sosialantropologi	13	40	53
Studieprogram	Menn 2012	Kvinner 2012	
BA sosialantropologi	34	108	142
BA utviklingsstudier	24	94	118
MA Anthr. of Development	7	14	21
MA sosialantropologi	9	42	51
Studieprogram	Menn 2011	Kvinner 2011	
BA sosialantropologi	41	106	147
BA utviklingsstudier	32	111	143
MA Anthr. of Development	5	11	16
MA sosialantropologi	13	35	48

Oppsummering

For bachelorprogrammet er hovedinntrykket gjennom de fire årene jeg har vært programsensor at reformen av 2008/2009, fortsatt oppleves som vellykket av studenter og ansatte. Strukturen med sekvensielle kurs á 15 poeng, hvor ett kurs avsluttes før det neste fortsetter, er oversiktlig og studentene er svært tilfreds med dette.

Mer skriveøvelse har vært et gjentakende ønske fra studentene, og kurset SANT 150 ble lagt inn i første semesteret for å etterkomme dette. Selv om det var noen innkjøringsproblemer første gangen kurset ble holdt, er dette et godt tiltak som bør videreføres.

Instituttet har diskutert innholdet i siste semester, og det har blant annet vært foreslått å erstatte kurset i komparativ regional etnografi, SANT 215, med et mer teorirettet kurs. De fleste studentene som har hatt dette kurset og gått videre til master, har gitt uttrykk for at kurset bør beholdes i sin nåværende form. Men da betinger det at det jobbes eksplisitt med den komparative delen av kurset, slik at kurset ikke reduseres til to forelesningsrekker om to regioner. I hvilken grad man har fått til dette har variert. De gangene forelesere har trukket på hele pensum og hatt en dialog om det komparative, har dette kurset vært svært vellykket.

Noen kull har i større grad enn andre opplevd at bacheloroppgaven har fungert som en forberedelse til et masterprosjekt. Årets kull ser i liten grad ut til å oppleve det. Dette bør styrkes, gjerne gjennom å introdusere studentene på et tidlig tidspunkt for instituttets forskning og mulige forskningsspørsmål.

Når det gjelder masterprogrammet, har det som ventet tatt tid for den positive trenden i rekruttering på bachelornivå å slå inn på rekrutteringen på masternivå, selv om man i år ser en liten økning i opptak. Masterprogrammet får nesten utelukkende ros fra studentene. Programmet oppleves som relevant og utfordrende, og støtten fra instituttet og veiledere som svært god. Utfordringen

er rekruttering. Etter hvert som rekrutteringen til bachelorprogrammet styrkes, blir videre rekruttering til masterprogrammet viktig, blant annet gjennom de tiltak som er foreslått for SANT 260.

Rekruttering har vært et gjennomgående tema de fire årene jeg har fulgt programmene. Instituttet har gjort en imponerende innsats blant annet gjennom skolebesøk, tilrettelegging og fornyelse av hjemmesider, og gjennom å invitere forelesere utenfra for å vise arbeidslivsrelevans. Det har da også vært en positiv trend i rekrutteringen til bachelor fra 2014, og det er viktig at fokus på dette arbeidet opprettholdes.

Knut G. Nustad (sign)